

Sygn. akt VIII U 610/22

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 12 października 2022 r.

Sąd Okręgowy w Gliwicach VIII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący	sędzia Grażyna Łazowska
Protokolant	Anna Krzyszkowska

po rozpoznaniu w dniu 12 października 2022 r. w Gliwicach

sprawy B. B.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z.

o emeryturę pomostową

na skutek odwołania B. B.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z.

z dnia 4 maja 2022 r. **nr** (...)

- zmienia zaskarżoną decyzję w ten sposób, że przyznaje ubezpieczonemu prawo do emerytury pomostowej poczynając od 20 kwietnia 2022 roku;
- zasądza od organu rentowego na rzecz ubezpieczonego kwotę 180 zł (sto osiemdziesiąt złotych) tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

(-) sędzia Grażyna Łazowska

Sygn. akt VIII U 610/22

UZASADNIENIE

Decyzją z 4 maja 2022 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z. odmówił ubezpieczonemu B. B. przyznania prawa do emerytury pomostowej. W uzasadnieniu decyzji organ rentowy wskazał, że ubezpieczony nie udowodnił co najmniej 15 – letniego okresu wykonywania pracy w szczególnych warunkach, przed dniem 1 stycznia 1999 roku nie wykonywał prac w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3 ustawy o emeryturach pomostowych lub art. 32 i art. 33 ustawy emerytalnej.

Ubezpieczony w odwołaniu od decyzji wniósł o jej zmianę i przyznanie mu prawa do emerytury pomostowej, podnosząc, iż spełnia warunki do przyznania tego świadczenia. Podkreślił, że wbrew ustaleniom organu rentowego w okresach od 22 września 1980 roku do 19 września 1985 roku oraz od 30 marca 1987 roku do 31 marca 2001 roku

stale i w pełnym wymiarze czasu pracy wykonywał pracę w warunkach szczególnych w Odlewni (...) sp. z o.o. w G. jako wytapiacz, zalewacz.

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie, podtrzymując dotychczasowe stanowisko.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Ubezpieczony urodził się (...)

W dniu 4 kwietnia 2022 r. złożył w organie rentowym wniosek o przyznanie prawa do emerytury pomostowej. Był to kolejny wniosek po wcześniejszej odmowie przyznania emerytury pomostowej.

Zaskarżoną decyzją z dnia 4 maja 2022 roku (...) Oddział w Z. odmówił ubezpieczonemu przyznania prawa do emerytury pomostowej, wskazując, że ubezpieczony nie udowodnił co najmniej 15 – letniego okresu wykonywania pracy w szczególnych warunkach, przed dniem 1 stycznia 1999 roku nie wykonywał prac w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3 ustawy o emeryturach pomostowych lub art. 32 i art. 33 ustawy emerytalnej.

Organ rentowy uwzględnił ubezpieczonemu 43 lata, 2 miesiące i 28 dni okresów składkowych oraz 1 rok 3 miesiące i 24 dni okresów nieskładkowych, tj. łącznie 44 lata, 6 miesięcy i 22 dni okresów składkowych i nieskładkowych.

Do stażu pracy w szczególnych warunkach organ rentowy uwzględnił ubezpieczonemu 12 lat, 2 miesiące i 27 dni, tj. okresy zatrudnienia 1 stycznia 2009 roku do 31 grudnia 2010 roku oraz od 4 stycznia 2011 roku do 15 września 2021 roku.

(...) Oddział w Z. nie uznał za pracę w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze okresu zatrudnienia w Odlewni (...) sp. z o.o. w G. od 22 września 1980 roku do 19 września 1985 roku oraz od 30 marca 1987 roku do 31 marca 2001 roku, ponieważ pracodawca w świadectwie wykonywania pracy w szczególnych warunkach nie określił charakteru wykonywanej przez ubezpieczonego pracy ściśle według wykazu, działu i pozycji rozporządzenia Rady Ministrów z 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze. Ponadto zajmowane stanowiska pracy, tj. „wytapiacz”, „wytapiacz – odlewnik metali nieżelaznych”, „operator odlewów ciągłych i półciągłych”, wykazane w świadectwie wykonywania pracy w warunkach szczególnych są niezgodne ze stanowiskiem wymienionym w powołanym w tymże świadectwie zarządzeniu resortowym, tj. „wytapiacz metali nieżelaznych” (wykaz B, Dz. I, poz. 10, pkt.1). Dodatkowo organ rentowy wskazał, że ubezpieczony był zatrudniony na łączonych stanowiskach, których nazwa składa się z dwóch stanowisk, tj. „wytapiacz – odlewnik metali nieżelaznych”. W uzasadnieniu decyzji zaznaczono, że praca w szczególnych warunkach powinna być wykonywana stale i w pełnym wymiarze przewidzianym na danym stanowisku – oznacza to, że nie można uznać za pracę w szczególnych warunkach wykonywania obowiązków na dwóch różnych stanowiskach w ciągu jednej dniówki roboczej. Kolejny okres kwestionowany przez ZUS to okres od 1 kwietnia 2001 roku do 31 grudnia 2008 roku z tytułu zatrudnienia w (...) S.A., ponieważ pracodawca nie określił charakteru wykonywanej pracy ściśle według wykazu, działu i pozycji rozporządzenia Rady Ministrów z 7 lutego 1983 r.

Ze świadectwa wykonywania pracy w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wynika, że B. B. pracował - abstrahując od zmiany nazwy i formy prawnej – w W./ Odlewni (...) w G. w okresach:

- od 22 września 1980 roku do 30 września 1981 roku na stanowisku wytapiacza;
- od 1 października 1981 roku 19 września 1985 roku oraz 30 marca 1987 roku do 30 listopada 1996 roku na stanowisku wytapiacza odlewnika metali nieżelaznych;
- od 1 grudnia 1996 roku do 31 marca 2001 roku na stanowisku operatora odlewów ciągłych i półciągłych.

Z zaświadczenia wykonywania pracy w szczególnych warunkach lub szczególnym charakterze z (...) S.A z dnia 18 lutego 2022 roku (akta osobowe pracownika nadesłane z (...) S.A.) wynika, że w okresie od 1 kwietnia 2001 roku do nadal, B. B. wykonywał stale i w pełnym wymiarze czasu pracy w warunkach szczególnych prace gorące w hutach żelaza i stali oraz hutach metali nieżelaznych wymienione w wykazie B dziale III poz. 10 rozporządzenia Rady Ministrów z 7 lutego 1983 r. na stanowisku „wytapiacz”.

Odlewnia (...) sp. z o.o. w G. zajmowała się produkcją metali kolorowych. Ubezpieczony we wszystkich spornych okresach - od 22 września 1980 roku do 19 września 1985 roku, od 30 marca 1987 roku do 31 marca 2001 roku oraz od 1 kwietnia 2001 roku do 31 grudnia 2008 roku - niezależnie czy była to (...) S.A., czy Odlewnia (...) sp. z o.o., pracował przy obsłudze pieca topielno – odlewniczego. Był zatrudniony jako wytapiacz przy produkcji przede wszystkim miedzi i mosiądzu. Zakres obowiązków ubezpieczonego nie zmieniał się przez cały okres zatrudnienia w zakładzie zajmującym się produkcją metali kolorowych niezależnie od zmiany nazwy i formy prawnej działalności pracodawcy i niezależnie od okoliczności, że pracodawca różnie nazywał stanowisko pracy ubezpieczonego. Praca ubezpieczonego polegała na dostarczeniu wsadu na piec przy pomocy suwnicy, załadunku wsadu ze skrzyni do pieca. Następnie ubezpieczony nadzorował pracę pieca w czasie topienia metalu, dodawał odpowiednie dodatki i węgiel drzewny. W dalszej kolejności pobierał próbkę kontrolną, która podlegała analizie pod kątem składu chemicznego. Później ubezpieczony opróżniał piec.

Ubezpieczony pracując przy piecach, wykonywał pracę bezpośrednio przy wytopie. Pracował w ubraniach ochronnych. Taką pracę ubezpieczony wykonywał stale i w pełnym wymiarze czasu pracy.

Razem z ubezpieczonym w (...) S.A. i w Odlewni (...) sp. z o.o. pracowali: J. B. (pracował razem z ubezpieczonym od 1980 roku), J. G. (zatrudniony w latach 1981 – 2019), B. Ł. (zatrudniony od 1986 r.).

Powyższy stan faktyczny sąd ustalił na podstawie akt organu rentowego, akt osobowych ubezpieczonego, zeznań świadków: B. Ł. (protokół rozprawy, k. 37), J. B. (protokół rozprawy, k. 38), J. G. (protokół rozprawy, k. 44), przesłuchania odwołującego (protokół rozprawy, k. 45).

Sąd uznał zgromadzony materiał dowodowy za kompletny i wiarygodny, a przez to pozwalający na poczynienie ustaleń faktycznych w sprawie. Zeznania świadków były zgodne i wzajemnie się uzupełniały.

Sąd postanowił pominąć dowód z opinii biegłego z zakresu BHP, ponieważ na podstawie zgodnych zeznań świadków i zgromadzonych w ramach dokumentacji pracowniczej dokumentów, możliwe było ustalenie rodzaju i charakteru pracy ubezpieczonego, a dopuszczenie dowodu z opinii biegłego powodowałoby wyłącznie przedłużenie postępowania.

Sąd zważył, co następuje:

Odwołanie ubezpieczonego zasługuje na uwzględnienie.

Zgodnie z treścią art. 4 ustawy z dnia 19 grudnia 2008 r. o emeryturach pomostowych (t.j. Dz. U. z 2018 r., poz. 1924 ze zm.) prawo do emerytury pomostowej, z uwzględnieniem art. 5-12, przysługuje pracownikowi, który spełnia łącznie następujące warunki:

- 1) urodził się po dniu 31 grudnia 1948 r.;
- 2) ma okres pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze wynoszący co najmniej 15 lat;
- 3) osiągnął wiek wynoszący co najmniej 55 lat dla kobiet i co najmniej 60 lat dla mężczyzn;
- 4) ma okres składkowy i nieskładkowy, ustalony na zasadach określonych w art. 5-9 i art. 11 ustawy o emeryturach i rentach z FUS, wynoszący co najmniej 20 lat dla kobiet i co najmniej 25 lat dla mężczyzn;

5) przed dniem 1 stycznia 1999 r. wykonywał prace w szczególnych warunkach lub prace w szczególnym charakterze, w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3 ustawy lub art. 32 i art. 33 ustawy o emeryturach i rentach z FUS;

6) po dniu 31 grudnia 2008 r. wykonywał pracę w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze, w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3;

7) nastąpiło z nim rozwiązanie stosunku pracy.

Po myśli art. 3 ust. 1 prace w szczególnych warunkach to prace związane z czynnikami ryzyka, które z wiekiem mogą z dużym prawdopodobieństwem spowodować trwałe uszkodzenie zdrowia, wykonywane w szczególnych warunkach środowiska pracy, determinowanych siłami natury lub procesami technologicznymi, które mimo zastosowania środków profilaktyki technicznej, organizacyjnej i medycznej stawiają przed pracownikami wymagania przekraczające poziom ich możliwości, ograniczony w wyniku procesu starzenia się jeszcze przed osiągnięciem wieku emerytalnego, w stopniu utrudniającym ich pracę na dotychczasowym stanowisku; wykaz prac w szczególnych warunkach określa załącznik nr 1 do ustawy.

Zgodnie z ust. 3 tego przepisu prace o szczególnym charakterze to prace wymagające szczególnej odpowiedzialności oraz szczególnej sprawności psychofizycznej, których możliwość należytego wykonywania w sposób niezagrażający bezpieczeństwu publicznemu, w tym zdrowiu lub życiu innych osób, zmniejsza się przed osiągnięciem wieku emerytalnego na skutek pogorszenia sprawności psychofizycznej, związanego z procesem starzenia się; wykaz prac o szczególnym charakterze określa załącznik nr 2 do ustawy.

Za pracowników wykonujących prace w szczególnych warunkach uważa się pracowników wykonujących po dniu wejścia w życie ustawy, w pełnym wymiarze czasu pracy, prace, o których mowa w ust. 1 (ust. 4). Za pracowników wykonujących prace o szczególnym charakterze uważa się pracowników wykonujących po dniu wejścia w życie ustawy, w pełnym wymiarze czasu pracy, prace, o których mowa w ust. 3 (ust. 5). Za pracowników wykonujących prace w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze uważa się również osoby wykonujące przed dniem wejścia w życie ustawy prace w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3 ustawy lub art. 32 i art. 33 ustawy o emeryturach i rentach z FUS (ust.7).

Przedmiotem sporu w niniejszej sprawie była kwestia, czy ubezpieczony ma 15 – letni okres pracy w szczególnych warunkach. W szczególności sporne były okresy od 22 września 1980 roku do 19 września 1985 roku, od 30 marca 1987 roku do 31 marca 2001 roku oraz od 1 kwietnia 2001 roku do 31 grudnia 2008 roku.

W ocenie sądu przeprowadzone w niniejszej sprawie postępowanie dowodowe wykazało w sposób nie budzący wątpliwości, że ubezpieczony pracował ponad 15 lat w szczególnych warunkach, świadcząc taką pracę we wszystkich spornych okresach.

Z zeznań wszystkich przesłuchanych w sprawie świadków, przesłuchania samego ubezpieczonego, a także przesłanej dokumentacji pracowniczej jednoznacznie wynikało, że B. B. począwszy od 22 września 1980 roku, przez cały okres zatrudnienia pracował jako wytapiacz. Zakres obowiązków ubezpieczonego nie zmieniał się w spornych okresach. Wprawdzie zmieniała się nazwa pracodawcy, a pracodawca różnie nazywał stanowisko pracy ubezpieczonego, jednak nieprzerwanie ubezpieczony wykonywał taką samą pracę z tym samym zakresem obowiązków w tożsamy warunkach bezpośrednio przy obsłudze pieca topielno – odlewniczego jako wytapiacz. Praca ubezpieczonego polegała na dostarczeniu wsadu, załadunku tego wsadu do pieca, nadzorze nad cyklem produkcyjnym, pobieraniu próbek i opróżnieniu pieca. Przesłuchani świadkowie pracowali z ubezpieczonym i zgodnie relacjonowali, że zakres obowiązków ubezpieczonego nie zmieniał się, mimo, że jego stanowisko było różnie określane przez pracodawcę, potwierdzili przy tym stanowczo, że ubezpieczony pracował niezmiennie, stale i w pełnym wymiarze jako wytapiacz.

Mając powyższe na uwadze należało uznać, że ubezpieczony w spornych okresach wykonywał pracę w warunkach szczególnych. Praca ubezpieczonego jako wytapiacza jest ujęta w załączniku do rozporządzenia Rady Ministrów z 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w

szczególным charakterze, wykaz A, dział III, poz. 43 - obsługa pieców rafinacyjnych, topielnych, formierni, urządzeń odpylających i odlewniczych.

Mając na uwadze uchylene z dniem 20 kwietnia 2022 roku art. 4 ust. 7 ustawy o emeryturach pomostowych, który wymagał rozwiązania stosunku pracy, Sąd uznał, że ubezpieczony, z tym właśnie dniem spełnia wszystkie przesłanki prawa do emerytury pomostowej, gdyż niewątpliwie wykonywał pracę w szczególnych warunkach w wymiarze ponad 15 lat, w tym w spornych okresach do dnia 31 grudnia 2008 roku.

Wobec tego, sąd na podstawie art. 477¹⁴ § 2 k.p.c. orzekł jak sentencji i zmienił zaskarżoną decyzję w ten sposób, że przyznał ubezpieczonemu prawo do emerytury pomostowej od dnia 20 kwietnia 2022 roku, gdyż z tym dniem zrealizowały się wszystkie przesłanki do nabycia przez ubezpieczonego uprawnień do tejże emerytury.

O kosztach zastępstwa procesowego orzeczono w punkcie drugim orzeczenia, po myśli art. 98 k.p.c. w związku z § 9 ust 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie (Dz. U. z 2015 r., poz. 1800).

(-) sędzia Grażyna Łazowska